

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 24 JUNI 1917.

HÖG ILLUSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD AF FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Sörmländsk midsommarfägring.

EN FARD GENOM DE SORMLANDSKA bygderna under årets vackraste tid bjuder på de rikaste tillfällen att njuta af svensk natur, hvilket icke står efter något annat lands i fråga om mångfaldig omväxling, från de mest imponanta och majestätiska vyer såsom i Norrland till de mest leende och idylliska såsom i Sörmland.

Knappast något svenskt landskap torde genomgående vara så underbart fängslande i sin naturprakt som just Sörmland i midsommarskrud.

Den rika sammansättningen af blandad löf- och barrskog, den starkt kuperade marken, omväxlande med odlade vida slätter, vajande sädesfält, lummiga trädgårdar, idylliskt belägna bysamhällen, ståtliga gamla herresäten, hvita björkhagar, skimrande insjöparlor och hemlighetsfulla skogstjärner — allt är ägnadt att inge beundran och fram-

KAGGFJÄRDEN I SÖDERTÖRN.

Ch. Källström foto.

kalla skönhetsmättade intryck af bestående värde.

Den hänförande taflan skiftar oupphörligt utseende. Här och hvar mötes blicken af en stilla, i solskenet glittrande vattenyta, som då och då brytes af en sprattlande sötvattensfisk.

På de mindre sjöarna utvecklar sig en yppig vattenflora. Här växer och trives framför allt den svenska näckrosen med sina hvita, blekröda och gulgröna schatteringar. Stundom kan man få se en hel sjö, hvars yta är öfversäddad med blommor och blad af denna särskildt för Sörmland utmärkande vattenflora.

Ja, den sörmländska naturens underbara fägring utbreder sig så väl på sjö som på land och ger i synnerhet vid denna årstid de yppersta prof på hvad svensk natur för-
mår åstadkomma.

K.

lugn. Fläder och guldregn ha bundit den gamla en krans om pannan och doftande röda rosor falla i dess sköte, men den förnyngsras icke för det, icke af människorna, som hviska sin unga dårskap i dess öra.

Marta går tyst, den kloka Marta, och därför är det hon, som får de ljusa nätternas bikt.

"Jag saknar ett hem," säger han, de evigt manliga orden, "och en trofast kamrat. Jag har tänkt så mycket på sista tiden, tänkt på allt det jag inte skulle behöft, om Gina lefvat."

"Du får väl gifva dig, Gert, annars blir du melankoliker med gul hy och knarrig röst."

"Du skämtar du, men det här är allvar. Hvem vill ha mig, tror du?"

Hon för honom — ja, kanske lika mycket sig själf, in i gröna gången, där det doftar af kaprifol, och där en liten bänk för två somnat mot en mossbelupen stenmur. Han ser bänken. "Kan vi inte sitta ett ögonblick? Det gör godt att tala ut riktigt med någon. Du förstår — jag är inte sentimental — men — ja, det är så förbittrat just nu och det blir så infernalliskt mörkt sedan."

Det berör henne angenämt att han för hennes skull sväljer en martialisk svordom, och hon svarar dämpadt:

"Kära Gert, du borde inte gå ensam längre. Jag upprepar det. Och jag vågar säga, att den ditt förnuft, din erfarenhet väljer, gärna skall bli din hustru."

Om inte en vredgad och intensivt närgående ollonborre just i detta samma ögonblick

surrat under Martas hattbrätte, skulle kanske två lifsöden enats i detta nu, men var det något den manhaftiga Marta fruktade, var det dessa otympliga nattsvärmare, och hennes illskrik sliter därför af alla känslotrådar. Ollonborren får respass, stämningen har redan fått det, och de stå alltför fort vid grinden till Systrahus, de två, som egentligen bort komma långsamt hand i hand.

Från hvardagsrummet hörs Marias späda sopran till ett svagt ackompanjemang sjunga: "Nu tak for alt fra det vi var smaa..."

Det var ingenting vackert precis att lyssna till, men kaptenens knarrande steg mot grusgången stanna, och hans hufvud faller tankfullt på sned med blicken uppåt mot luftens oändlighet, och han låter ordens blida sus vaggas genom tankarna. "Du, du fandt, ikke vejen" sjunger den spröda rösten så innerlig bedröfvadt.

"Du tog falskt där," ropar Sylvia obarmhärtigt. Hon kommer fram ur en syrénberså,

"Nu är kaffet serveradt," säger Marta, "och sedan får vi väl ändå tänka på att sofva."

"Att lägga oss, menar du," suckar Maria anemiskt.

Gert dricker det goda kaffet och njuter af skaffningen. Han säger dock plötsligt midt emellan förintandet af två sockerbröd:

"Det är besynnerligt hvad minnet är segt. Jag kan inte sitta här med er utan att tänka på Gina. Jag undrar, hvem af er, som är mest lik henne. Jag tror det är Maria. Jag tyckte det nyss, när du sjöng."

Systrarna svara inte. De granska tyst hvarandra, och Marta har blifvit mycket röd. Så säger Marta:

"Så många år efteråt sviker den exakta hägkomsten af en persons utseende. Förr påstods det, att Gina och jag hade mest sysskonfyttycke."

"Jaså, verkligen," nickar kaptenen liksom avfärdande och mellan de fyra glider samtal och förstående isär som ett puzzlespel, hvilket man ej orkar lägga färdigt.

Gert hör oafbrutet inom sig: "Du, du fandt ikke vejen," och på de orden tänker han också sedan han lämnat Systrahus och satt sig på en af Strandpromenadens soffor, där utsikten är fri öfver haf och horisont.

Han hör det sjunga och spela, skraffas och glammas i midsommarnatt. Alla vägar fräs af ungdom med heft blod. Dansen kan icke sluta, ty dess rytm klingar i glada hjärtan. Orden kunna icke tystna, de äro dryssande blomblad från lifvets träd.

Och där sitter den bälde kaptenen och mumlar mildt förebrående in till sitt eget jag: "Du, du fandt ikke vejen". — Fandt ikke vejen till sommarens lycka, som bjuder sig åt enhvar med lödig vilja och fast tro. En karlskarl är Gert Birke, men inför stämningens drömtyngd faller han samman och stirrar med djupa, försliga ögon in i den genomskinliga skymningen, där den flyende dagen på ljudlösa fjät sväfvar gryningen till mötes.

EN MIDSOMMARLÅT.

NU SPÄNNES ÖFVER STOCKHOLM
från Vaxholm och till Bockholm
den ljusa junis skira
och blåa baldakin.
Alltsedan hanegället
har fågelhofkapellet
på flöjt och giga spelat
för fjärilar och bin.

Parkettpublik och slödder,
allt detta fras och lödder,
som bubblat och blåst upp sig
på krog och gvecklarhus,
all vissnad mänskogröda
får lust till lifvets föda,
till sol och gröna hagar
och vida fjärdars brus.

Vi fly som tjuf med kassa,
vi lämna sta'n i massa —
en afskedshvissling ekar
mot slott, hotell och berg,
när ut flottiljen gungar.
Blott torgens kopparkungar
stå kvar i sol'n och ånga
af ryktbarhet och ärg.

Omkring oss ligger världen
med bönder, kor och gården
och backar, sten och lera
och lukt af torp och by.
Inom oss blodet sjunger
af lust och solskenshunger,
och högt i luften simmar
en hvit midsommarsky.

Vi låta masken falla,
som klädt och prydt oss alla
med lögner och förställning
och glatta frasers is.
D'ä skönt att bo i stuga
och skönt att slippa ljuga
och skönt att slippa svansa
och bocka sig till pris.

Som gyllenblonda säden
och blommorna och träden
vi skola möta solen
och skaka hand med den
och säga: Hvad vi voro,
det var mest skrån och oro
och gråa, simpla tankar
och hanen jämt på spänn.

Det var ett gräl om platsen
i rucklen som palatsen,
det var ett hot med näfvar
och hets och tyranni,
och aldrig tid att leka
och aldrig ord som smeka
och aldrig stund att lyssna
till hjärtats melodi.

Men om du nu vill skina
och två oss riktigt fina
i alla vrår och skrymslen,
du sommarns högtidsljus,
kanhända allt det gömda,
det en gång vackert drömda
tar form i våra själar,
förrän vi bli till grus.

ERNST HÖGMAN.

slank och hvitklädd och med ett alltför grellt simillieende. Den skimrande opalfärgade dagern faller öfver hennes gestalt som öfver en staty i Jugendstil.

Kaptenen är helt förvirrad. Han känner sig som i en förtrollad skog. Är han trots sin medelålder och sin embonpoint den unge prinsen, som skall väcka sin längtans sofvande furstemö? Och möter han huldror, men ingen prinsessa? En tyst ed läskar hans inre. Den är som ett käckt sabelhugg öfver stämningstrollens nacke.

Pröfva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

Kungl. Hofjuvelerare

K. ANDERSON

Praktkatalog gratis
— och franco. —

Stockholm och Göteborg.

Bland fredsfrågans svårigheter.

För Idun af d:r Lydia Wahlström.

DET VAR INTE LANGE SEDAN EN UNG flicka yttrade till mig med tanke på det nuvarande världskriget: "Det är som om man inte hade någon framtid." Men om ungdomen känner det så, hur skall det då inte vara för de äldre!

I själfva verket förefaller det mig som om de flesta människor ginge och letade efter något slags fröst. Vänder man sig därvid till historien, får man dock gå ganska fattig därifrån. Historien kan inte som de exakta vetenskaperna utfinna några allmängilliga lagar för utvecklingen — därtill har den att göra med en alltför irrationell faktor, nämligen den mänskliga personligheten. Därför ter den sig ibland som ett regellöst virrvarr, ett hit och dit, ibland som ett evigt enahanda. Om man t. ex. sysslar med revolutionskrigens historia, finner man nog situationer och tankegångar, som ända till hopplöshet påminna om de nuvarande. Ur en nyligen utkommen bok, Sverige och England under revolutionskrigens början, citerar jag som prof några reflexioner från 1794 af dåvarande svenske ministern i London, senare statsministern, Lars von Engeström:

"Jag är rädd, att kriget på sätt det nu föres snarare sprider än dödar hvälfningsandan, hvilken om den tvingas att bana sig vägen igenom grymhet, skall göra Europa slutligen till en ödemark och köra konst, vetenskaper och seder att utvandra till Amerika. — — — Kriget öfvergår till ett slags politiskt religionskrig." "Gifves något hopp att undvika detta svåra öde, så är det grundadt i neutraliteten af de nordiska makterna, ifrån hvilka ordning åter kan utgå uti angränsande länder." "Saken tyckes nu nalkas sin mognad, och flera regenter inse nödvändigheten att skaffa deras undersåtar fred, men de äro så långt gångna emot sina ovänner, att de svårigen kunna göra något för sig själfva. Deras högmod för hålla dem tillbaka ifrån de neutrala mellankommande. — Till önska vore, att en allmän fred kunde göras, men jag fruktar särskilda freder, genom hvilka den som sist sluter obarmhärtigt lämnas i sticket och hvilka, alltid förhastade, ej lämna hopp om långvarighet."

Allt detta gör emellertid bara ett vemodigt intryck, om man tänker på att kriget sedan varade i mer än tjugo år. Hur obarmhärtigt håller inte historien vatten på entusiasmen genom att visa hur litet som är nytt; hur kallt affärdar den inte godtköpsvisdomens universalrecepter för samhällets sjukdomar!

Man har också funnit på råd för den saken; de fredsvänner ha funnits, som om de också inte kunnat tillråda slopandet af all historieundervisning, i alla fall ha velat förorda strykandet af all krigshistoria. Man har verkligen experimenterat härmed; åtminstone lär det finnas en liten engelsk lärobok med titeln: Englands historia med krigen utelämnade". Låt oss tänka oss det experimentet utfördt i Sverige! Hvad skulle resultatet bli? Fredsvännerna skulle kanske peka på, att det inte vore någon förlust för våra skolbarn att inte få någon kännedom om t. ex. det ryska kriget under Johan III med Ivan den förskräckliges grymma härjningar, om Jacob De la Gardies krig med Polen inom Ryssland med dess beroende af den för oss skäligen intresselösa ryska villervallan, af Kalmarkriget och Snapphanekriget med de-

ras bidrag hufvudsakligen till historien om det dansk-svenska nationalhatets uppkomst, om Karl XI:s polska krig med dess aldrig förverkligade stormaktsdrömmar och dess planer på en personalunion med Polen. Kanske man också gärna kunde undvara det ryska kriget 1741—43 och de båda pommerska krigen med det påtagliga intryck de ge af eröfringslystnad och förlamning på samma gång, af vilja och inte kunna? Men det trettioåriga kriget då och det stora nordiska och Napoleon-krigen?

I själfva verket kommer man i ett mycket egendomligt läge, om man vill häfda kulturhistorien på krigshistoriens bekostnad och detta beror på det starka samband, som åtminstone för forna tider icke kan förnekas, mellan krig och kultur. Att så godt som de flesta af Sveriges förbindelser med främmande folk under 1600-talet direkt eller indirekt förmedlas genom trettioåriga kriget är en erkänd sak. Dels så att våra unga civila ämbetsmän ofta fingo sin första utbildning genom tjänstgöring därute eller i de nyeröfrade provinserna, dels så att vår handel fick ett stort uppsving genom besittningen af de tyska flodmyningarna och slutligen genom att vår första industri uppblomstrade just genom vårt behof af vapen och af kläder för armén. För att inte tala om hur vi från våra tyska besittningar fått flere af våra största kulturnamn, Ehrenstrahl, Tessin och Schéele bl. a. Och de som hålla så starkt på kulturhistoria, borde ju inte förbise, att Sveriges kamp för protestantismen på samma gång var en kamp för tolerans och därmed också för förutsättningslös forskning och fritt tänkande — det var ju på protestantisk mark, som hela upplysningsriktningen, för att icke tala om Kant och Göthe sedan utvecklade sig.

Och på samma sätt — hur skulle vi väl kunna förstå det minsta af det moderna Rysslands utveckling eller af Sverige under frihetstiden utan ingående kännedom om Karl XII:s historia. Eller af romantikens Sverige, om vi icke finge ta med vårt deltagande i Napoleonkrigen som förutsättning därför? I själfva verket påminna alla försök att afskaffa krigshistorien betänkligt om det berömda förslaget i Nationalkonventet om ett statsanslag åt historici för att resa omkring i arkiven och där bränna upp sådana dokument, som handlade om kungar!

Men om vi sålunda inte kunna stryka krigshistorien ur historieundervisningen, är det därför inte sagdt, att denna undervisning behöfver uppfostra till någon krigiskhet. Visserligen bör man inte på minsta sätt lägga undervisningen så, att den ger direkta moraliska anvisningar för uppväckande af fredskärlek, ty "man merkt die Absicht und wird verstimmt" — därigenom kan man lätt verka motsatsen af det åsyftade. Men det är ett långt steg från en undervisning utan moralisk pekpinne och till den slags, som jag tror, rätt häfdvunna historieundervisning, där man i själfva verket underförstår kriget som någonting så allmängilligt och nödvändigt, att det inte tjänar något till att opponera däremot, och således behandlar det snart sagdt som något lika naturligt och självklart som årstidernas växlingar, politiska partiförskjutningar och dylikt. Men de som i likhet med mig själf mycket länge gjort sig skyldiga till den sortens slöhet, kunna nog mestadels till sin ursäkt anföra, att de,

åtminstone halft medvetet, ändå aldrig riktigt trott på möjligheten af annat än sporadiskt uppkommande krig i främmande världsdelar eller mera barbariska trakter af Europa och att de därför om ett modernt världskrig tänkt ungefär som bonden inför den lefvande gorillan i menageriet: "Sådana djur finns det inte i verkligheten". Åtminstone för oss svenskar hade kriget helt säkert börjat bli ett slags museiföremål, som man betraktade ungefär som de sönderfallande troféerna, som från Riddarholmskyrkan ändtligen räddats till Nordiska museet.

Men har nu den blodiga verkligheten ändtligen ryckt oss ur vår slöhet, så blir det också nödvändigt att söka föra in verkliga synpunkter på kriget i historieundervisningen. Bättre verkande än alla moralpredikningar och alla skildringar af skräckscener synes mig här vara att åtminstone på det högre stadiet söka införa en smula folkrätt. Det har slagit mig, att ingenting är så ägnadt att lära oss inse krigets naturvidriighet och orimlighet som just resultatet af de försök det utpinade människosläktet ända sedan medeltiden gjort att när man inte kunnat bli af därmed, helt enkelt söka inskränka dess ödeläggande verkningar genom reglementen och förbud. Men ett lagstiftande för själfva det lagstridigaste af allt i världen — det leder till så rent groteska verkningar i praktiken, att det måste slå hvar och en, som inte fått sitt förnuft förvilladt af juridiska hårklyfverier.

Starkast framträder väl detta på sjörättens område, eftersom krigets verkningar på hafven egentligen varit ödesdigrare än på land. Hafvet är hvars mans egendom, och endast England har företrädesvis gjort anspråk därpå som sitt; därför är det betecknande, att då plundring öfverallt eljes betraktats helt enkelt som rövveri, betraktas det på hafvet som en slags laglig rättighet för de krigförande, som därigenom på visst sätt söka rycka med också de neutrala i kriget. Och alltsedan medeltiden har man småningom lyckats bygga upp en juridisk vetenskap, grundad på prejudikat af sjörövveri, med vidlyftiga bestämmelser och under hvilka förhållanden ett kapadt fartyg är att betrakta som "god pris", d. v. s. "rättsligen" hemfaller åt kaparens land. Den domstol, som skall afgöra detta, är en nationell domstol, d. v. s. helt enkelt parten, som dömer i egen sak, med anspråk på att ändå få domen betraktad som internationellt giltig.

Kaparinstitutionen, enligt hvilken hvarje privat sjökaptan som fick "kaparbref" af en regering, hade rätt att göra "uppbringningar", är nu visserligen afskaffad genom Paris-freden 1856, men därmed afskaffades aldrig — på grund af Englands motstånd — "rätten" att angripa och röfva handelsfartyg genom örlogsskepp. Och äfven om så skett hade nog hvarje nytt uppkommande krig förnyat eländet i alla fall, i en eller annan form, såsom nu rikligen skett på det yttersta i dessa dagar. Ty här är det inte värdt att säga, att "sådana djur inte finnas i verkligheten". Den som tviflar kan se efter i den engelska författningssamling som under titeln "Emergency laws of the war", som utkommit nu under kriget och där de gamla bestämmelserna om uppbringning in i minsta detalj tillämpas i öfverenskommelsen mellan de krigförande nationerna, där nya

"prisdomstolar" på olika orter — alla lika ensidigt nationella — växa upp som svampar ur jorden och göra anspråk på att bli respekterade af de neutrala.

Men ur alla de svårigheter, som denna enda fråga, den om den neutrala handelsfrihet under krig har haft med sig, kan man lätt sluta sig till de svårigheter som den moderna folkrätten i allmänhet ännu kommer att få genomgå innan den kan sägas verkligen ha blifvit lag för ens någon större del af världens nationer.

Och inte ens den lag, som blefve höglidligt besvuren af alla världens civiliserade regeringar, skulle därför ha någon utsikt att med säkerhet kunna göra sig gällande under alla förhållanden, såsom vi väl tydligen ha sett med Belgiens garanterade neutralitet under innevarande krig. Man hänvisar till skiljedom, men frågan blir ju alltid hur man skall få en skiljedom respekterad af en mäktig fridstörare, om man icke har någon makt att sätta bakom domen. Därför har ju också freds rörelsen under senare tider börjat komma in på tanken om en internationell krigshär, som i nödfall kunde framvinga åttlydnad. Som vi se, är det inte lätt att ens för moståndarne till den s. k. maktfilosofien alldeles komma ifrån tanken på rättens skyddande med svärdet. Men en internationell krigshär måste ju för att inte själf bli upphof till något slags ny anarkism stå under en verklig ledning, och då blir det ju lätt en stridsfråga från hvilket land denna ledning skall utgå. Blir det ett särskildt land, så uppstår en universalstat af samma slag som det gamla tyska riket. Eller om den skall lämnas af de olika länderna i tur och ordning, hvar finnes någon säkerhet för att icke härvid de mindre staterna, som endast kunna lämna små kontingenter till den gemensamma hären, också få sitta emellan och negligera

Exkonung Konstantin.

Exdrottning Sofia.

Konung Alexander.

REGENTSKIFTET I GREKLAND.

"Entente-makternas omsorg om de små staterna" har i dagarna tvingat konung Konstantin af Grekland att abdikera, hvarvid hans näst äldste son, prins Alexander, utsetts till konung.

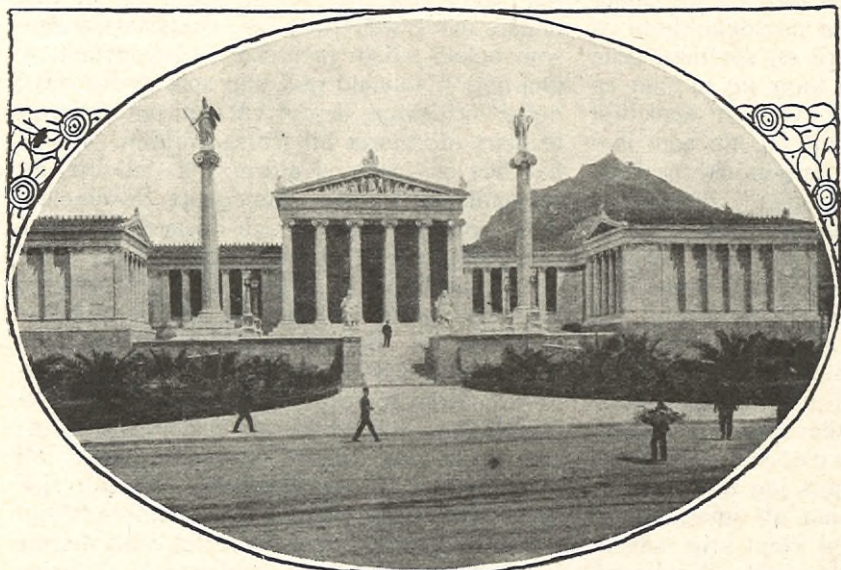
Vi meddela här porträtten af den afgångne konungen och hans gemål, drottning Sofia, samt af den nye regenten, konung Alexander. Vyerna från den grekiska huvudstaden återgifva: Parlamentshuset med berget Lykabettos i bakgrunden, Vetenskapsakademien och hamnen Patras.

Vetenskapsakademien i Aten.

ras, när det gäller bestämmanderätten? Detta, småfolkens förhållande till freds saken, är öfver hufvud en af frågans ömtåligaste sidor. År 1899, då jag befann mig i London och hade blifvit utsedd att som ombud för Ellen Fries deltaga i förberedelsearbetet för den internationella kvinnokongress, som skulle gå af stapeln där det året, fick jag en gång ett brefkort från henne, som i anledning af att fredsfrågan också

stod upplagen bland kongressens frågor, utbrister: "Jag hatar den moderna freds rörelsen; den betyder de små staternas undertryckande af de stora". — Jag blef funder sam öfver detta utbrott, men kongressens stora fredsmöte lärde mig till fullo förstå det, på grund af den naiva hänförelse öfver Isaren och hans fredsmanifest, som gjorde att man direkt desavouerade de finska intressena. På detta möte talte en af fredsiffrarna rent af medlidsamma ord om Sverige, som inte kunde gå med på denna entusiasm på grund af en "kanske felriktad sympati för det finska folket". Naturligtvis ligger också en särskild fara för småfolken i deras lätthet att ta emot hvad de stora tvinga på dem. Vi svenskar ha se'n gammalt en undergifven vana att beskedligt taga emot och svälja än den ena och än den andra utrikespolitiska dogmen, endast den påtryckes vederbörande från ett håll, där man sedan ungdomen varit van att taga emot de starkaste kulturintrycken. Hur starkt var inte parlitagandet för Frankrike öfver hela Sverige 1870—71, då likväl våra båda bäst redigerade liberala tidningar hade den åskådning, som historieskrifningen nu har! Hvilken svallvåg af tyskheis gentemot engelsmännens "oridderliga" politik mot ett litet "föregångsfolk" gick inte genom nästan hela vår press under boerkriget? Och hur benägen är man inte nu af samma beskedliga undergifvenhetsvana att på det hållet acceptera västmakternas egen, inför Polens delningar och Köpenhamns bombardemang och Slesvig-Holsteins öde räff egenkära uppfattning af sig själfva som småfolkens beskyddare par préférence, och å den andra de dogmer om Englands speciella tro löshet och folkrättsfientlighet, som tyska politici under mer än ett årtionde ha sökt basuna ut öfver världen.

Parlamentsbyggnaden.

Hamnen Patras.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

EN AF VÅRT LANDS FRÄMSTA KVINNLIGA pedagoger, fröken Anna Rönström i Lund, fyller den 22 dennes 70 år. I juni 1915 hade Idun tillfälle att beröra hennes omfattande bildningsverksamhet med anledning af att det högre privata lärarinneseminarieför hennes hemstad, bland hvars stiftare hon är en, då firade sitt 10-årsjubileum. Nu vid hennes 70-årsdag torde det vara lämpligt att i korta drag ange betydelsen af hennes lifsgärning, hvilken hon för öfrigt ännu ej betraktar som slutförd. — Fröken R. tillhör dessa lärarinnor, för hvilka bokstafslärdomen endast är en ljudande malm, för så vidt icke den gifna kunskapen kan tillämpas på lifvet själf. Därför är hennes undervisning i sällsynt grad lefvande, befruktande vare sig det gäller eleverna vid Högre elementarskolan, hvars föreståndarinna, och grundläggarinna hon är, eller de unga lärarinnor, som stå under hennes ledning vid det nyssnämnda lärarinneseminarieför flickor i Lund, och sedan dess har hon utan afbrott, alltså i 46 år, stått i spetsen för densamma, och hvad det har betydt för den svenska kvinnobildningen kunna närmast hennes ofaliga forna och nuvarande elever intyga.

En hennes biograf, fröken Anna Lagerlöf, skref för några år sedan om henne följande, som vi tillåta oss citera:

"Med vördnad och kärlek omfattas Anna Rönström af de många, som i hennes skola funnit ej blott en läroanstalt, där de förvärfvat grundliga kunskaper, utan också ett hem, som gifvit dem den utveckling till omdöme och själfständigt arbete, som rustar säkrare för lifskampen än blotta kunskapsinhämtandet. För dem, hvilka som unga lärarinnor under Anna Rönströms ledning börjat sin verksamhet och hos henne funnit ett trofast stöd, en aldrig svikande tillit och vänskap, står hon förvisso som en ledstjärna, äfven om vägarna gått skilda under senare dagars arbete och kamp.

Lifsmod — framtidsstro — evighets-sinne, det är grunddragen i hennes personlighet och väl också hemligheten till att hon ännu står ungdomligt stark och obruten i sin gärning. Det förklarar också den lugna trygghet, den harmoni, som präglar hennes väsen och som verkar så välgörande mot bakgrunden af vår tids oroliga jäktande."

En person med fröken R:s begåfning och intresse fages naturligtvis i anspråk för en hel del värf, som sammanfaller med hennes lärarinneverk-

Anna Rönström.

samhet. Sålunda är hon medlem af Lunds skolråd, af Folkskolestyrelsen, Centralstyrelsen för Sveriges Flick- och Samskoleförening, sakkunnig i löne regleringskommittén inom k. öfverstyrelsen, adjungerad ledamot i Svenska afdelningen af Internationella kommissionen för matematiska undervisningen, ordförande i Pedagogiska föreningen i Lund o. s. v. Bland utmärkelser, som tillfallit henne, må nämnas medaljen "Illis quorum". En stor skriftställarverksamhet i pedagogiska äm-

Maria Malmberg.

Anna Marin.

Vera Sandberg.

nen har hon ock att se tillbaka på. — Hon har aldrig arbetat med tanke på erkännande, hennes gärning har tagit henne så helt, att hon aldrig gifvit sig tid att begrundad hvad den kunde medföra af berömmelse. Men hedersbevisningen för hennes stora, vackra sträfvan den skall likafullt nå henne på 70-årsdagen — och då måste hon lyssna.

En donator i stor stil var den nyligen aflidna fröken Maria Malmberg i Näs-sjö. Först erhöll staden 570,000 kronor till olika samhällsbefrämjande ändamål och nu har det befunnits att hon på grund af testamentsförordningar gifvit ytterligare 200,000 kronor, som under namn af Källarmästar Carl Petersons donationsfond skall användas till sanatorievård m. m, samt till stadens förskolan. Dessutom har hon testamenterat sin vackra villafastighet till prästbo-ställe för Näs-sjö.

En utmärkelse har tilldelats biträdet af första graden i Medicinalstyrelsen fröken Anna Augusta Marin, i det hon erhållit medaljen i guld af femte storleken med inskrift "För nit och redlighet i rikets tjäns", att i högblått band med gula kanter bäras på bröstet. Utmärkelsen är också synnerligen väl förtjänt, ty fröken M. har i snart 25 år varit i Medicinalstyrelsen och skött sina åligganden med en omsorg och plikttrohet, som äro sällsynta.

Sveriges första kvinnliga ingenjör har i dagarna utexaminerats från Chalmers Institut i Göteborg.

Ingenjör Vera Sandberg, dotter till aflidne kaptenen vid Kronobergs reg., Viktor Sandberg, och hans efterlevande maka, född Björkman, är född i Småland, å Hångers egendom, och besitter en småländskas energi, kraft och sega uthållighet. Hvilken plikttrohet, flit och arbete hon utvecklats dessa tre år hon studerat vid institutet, samt är efter år blifvit flyttad till högre klass — utan att "stanna kvar", kan knappast fattas af utomstående. Det är nämligen ett för en kvinna mödosamt arbete som kräfves för att bli belönad med afgångsbetyg och titel ingenjör. Fröken Vera Sandberg har hedrat sitt kön genom denna studiebragd och står nu färdig att träda ut på ett för kvinnan nytt arbetsfält.

På sätt och vis ligger dock just i den omständigheten att det inte mera som förr finns någon fullt enhetlig opinion inom Sverige när det gäller världskriget, ett slags ljusningstecken. Det har nämligen också haft den fördelen med sig att det finns de ibland oss som lyckats hålla oss alldeles obesmittade af världen och inte bry sig om hvilka åsikter man vill påtvinga oss, väl vetande att ett folks omdöme om sig själf i regel är ännu mera vilseledande än en enskild personlighets, därför att detta omdöme är förestafvad af en massopinion och en masskultur, som helt enkelt smakar af den godköpsvisdom, som i dag står, i morgon kastas i ugnen.

Och på denna visserligen sällsynta, men därför inte obefintliga, verkligt neutrala opinion i de neutrala länderna, förenad med den neutrala opinionen i de krigförande, som af helt naturliga skäl ser ännu sällsyntare ut, kommer en gång att kunna byggas möjlig-heten till en varaktig fred. Säkerligen är det den största följden af, den enda verkliga nyheten i innevarande krig, att en sådan opinion dock kunnat utbildas sig.

I fall det är sant, att de politiska och sociala hvälfningarna först förberedas i människosjälarnas innersta, då kan man vänta sig flera revolutioner än dem vi nu upplefva i vår närhet. Ty det är inte längre så som Geijer säger i sina Minnen om det revolutionskrig han upplefde i sin barndom, att krig

och hvälfningar på vederbörligt afstånd låta njuta sig som efterrätten på en middag. Afståndet är inte längre starkt tillräckligt, och krigets närhet tvingar tankarna in i banor, där de förut inte brukat gå. Både ur studiekamrarnas stillhet och skyttegrafvarnas färor komma så småningom "affall" af olika sorter att brista ut.

Men den mest gifvande förändringen kommer dock att bli den, som framgår ur deras sinnen, hvilka mest personligt lidit genom kriget och på den vägen lärt sig att tänka neutralt och sedan kunna meddela detta åt andra. "Det skall ha varit en snyftning som på papperet skall kunna tagas ut som en suck," säger Brandes. Och de som lidit mest, lära nog vara kvinnorna, de som inte heller ha trösten af hvad krigsböckerna brukar kalla "krigarlivets fröjder", den tidvis suggererande upphetsningen och själf-för-glömmelsen i att vara en bland många. Därför tryggar sig också en af mina förhoppningar om framgång i fredsarbetet vid tanken på kvinnans rösträtt. Vi ha i det fall också fått ett påtagligt stöd i det sätt, hvar på den enda kvinnan i amerikanska kongressen uppträdde, när det gällde att rösta för kriget: hon kunde ej göra det. Och den hållningen hoppas jag alla kvinnor helt instinktmässigt komma att ifoga n. b. om det gäller att frivilligt välja krig, såsom här var fallet. Det är inte värdt att peka på vissa masspåverkade kvinnodemonstrationer i Frankrike och Italien, ty kvinnor i en folkmassa kunna naturligtvis lika väl som män af massan låta sig suggereras. Men kvinnor, som placerats i en ställning af medvetet ansvar för sitt lands utrikespolitik, de komma aldrig utan att afstå från sin kvinnliga natur, att kunna demonstrera på detta sätt. Men det är också en annan sak jag här tänker på. Den tanken kommer kanske att bland svenskarna förefalla främmande och egendomlig, men i de krigförande länderna blir den det helt säkert icke: det är den gamla universalkyrkoidéen, Gudsstatstanken, som också måste medföra Gudsfredstanken. Om någon sanning gått upp som ny för oss i detta världsläge, är det väl den om nationalismens oförmåga att frälsa världen. Kriget har lärt oss, som vi aldrig sett det förr, att nationalisterna äro biologiska företeelser utan moralisk ryggrad och därmed är också otillräckligheten af nationalkyrkorna med deras partikulära sträfvan den och folkliga fördomar gifna. Aldrig har därför nödvändigheten af det universellt religiösa känts starkare än i dessa dagar, och om den katolska kyrkan vore vidhjälrad och utvecklingsmöjlig i stället för exklusiv och stagnerad, skulle den i dessa dagar ha utsikter att kunna verka för världsfreden och ena sinnen som aldrig förr. Ty det enda verkligt enande i världen vore dock det, som Kristus kallar en "tillbedjan i andan och i sanningen", ett samfund, till uteslutande för att

hägna idealiteten i världen, men höjdt öfver alla nationalkyrkor i förmåga att hägna frid och rätt på jorden.

I själfva verket är det endast okunnigheten, som kommer folk att rycka på axlarna åt det medeltida påfvedömet och Augustini stora tanke att i Gudsfredens tecken samla världen till ett. Det är helt enkelt samma idé som möter oss i fredsvännernas drömmar om den eviga freden och i socialisternas drömmar om idealstaten, där ofta vederbörande själfva inte ana, att de befinna sig på gammal religiös grund.

Detta vore just den reformation, som vi nu vid reformationens fyrahundraårsjubileum framför allt kunde behöfva, en reformation i enhetens tecken i stället för i söndringens. Men hvar finnes den Luther, hvars milda stämma och starka hand vore tillräckligt myndiga för att kunna lysa frid tvärs igenom klasskamp och världsstrid? Och när han kommer, skola då ens hans egna anamma honom? "Det vill ödmjukhet till för att kunna lefva," skref en gång en person, som genomgått en af de svåraste sorger. Skall denna tids lidande ha gjort oss ödmjuka tillräckligt för att mottaga sanningen, äfven om den kommer från det håll, där vi icke varit vana att få någöning? Endast i det fallet skola vi kunna få vara med om att skapa en framtid.

Tobias Topelius och hans hustru.

Novell af EINAR MARK.

I.

ÖFVER DET KNAGGLIGA TORGET kom Tobias Topelius seglande. Öfverrocken, styf af ålder och fläckar, stod ut åt båda sidor som ett barksegel, och Tobias Topelius hade så pass god slör, att man närhelst kunde befara en öfverhalning — ett under, att de krokota och stackota benen hunno med. Men hans gråtufsiga hår burrade sig högfärdigt under den ruggiga felb hatten, och sin pincenez bar han högt till väders, så att de belätet släpiga ögonen blickade snedt

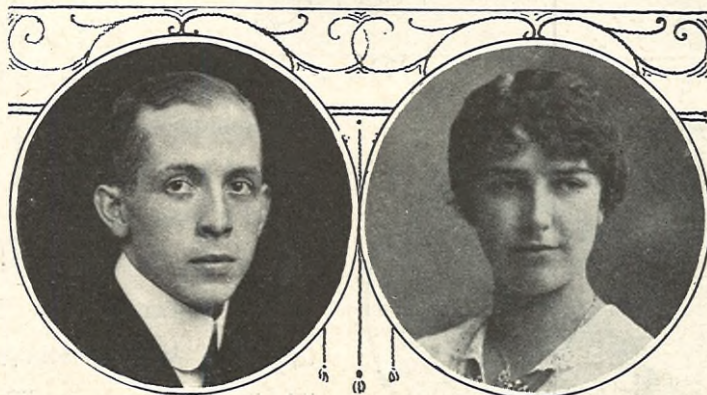
nedåt med vänligt förakt, när han betraktade någon. Och på stränga tio stegs afstånd kom lilla fru Topelius hoppande öfver de svåra kullerstenarna, mager och lätt som ett torrt skinn, under armen bar hon mödosamt den stora torgväskan. Först framme vid salustånden fick hon rycka upp jämnsides med mannen och hålla sig parat.

— Köttfacket, Clothilde! kommenderade Tobias Topelius, han avslutade själf alla inköp, men fru Topelius fick äran att stufva in dem i väskan, som hade ett fack för kött, ett för fisk, ett för grönsaker, ett för specier och ett för diverse, och till det senare räknades såväl Tobias Topelius' snuspaket som fru Topelius' karamellstrut.

— Vi har redan köpt fjäraflundra, Tobias vågade fru Topelius en blyg påminnelse, men tystnade tvärt vid den vanliga blicken af häpet ogillande.

— Kvinna, sade Tobias Topelius, tro vi, att jag är en *Larus canus*, en fiskmås, hvars föda hufvudsakligen utgöres af hafsdjur? Denna bit slagsida af tamoxe, *Box taurus*, innehåller den ägghviteprocent, som är oundgängligen nödvändig för hjärnsubstansens gradvisa förnyande, och jag skulle just vilja veta, hvad vi tänkte ta oss till, om vår familjeförsörjares intellekt ej alljämt vore lika friskt och oförbrändt — då som först blefve vi otvivelaktigt hänvisade till enbart fisk och vegetabilier, hvilkas starka limprocent i likhet med den parodi på kött, som benämnes kalf- (Forts sid. 419.)

Två societetsbröllop.

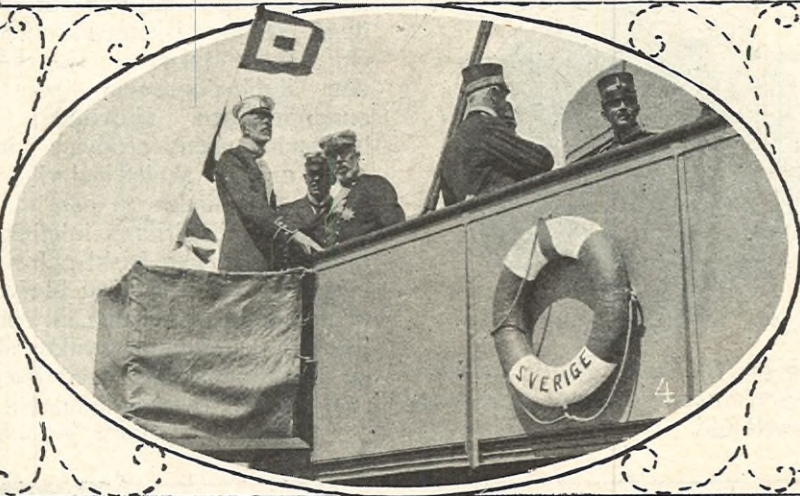

Kammarherren hos H. M. Drottningen fil. kand. greve Nils Carl Gustaf Fersen-Gyldenstolpe och grefvinnan Greta Gyldenstolpe, född Heijkensköld.

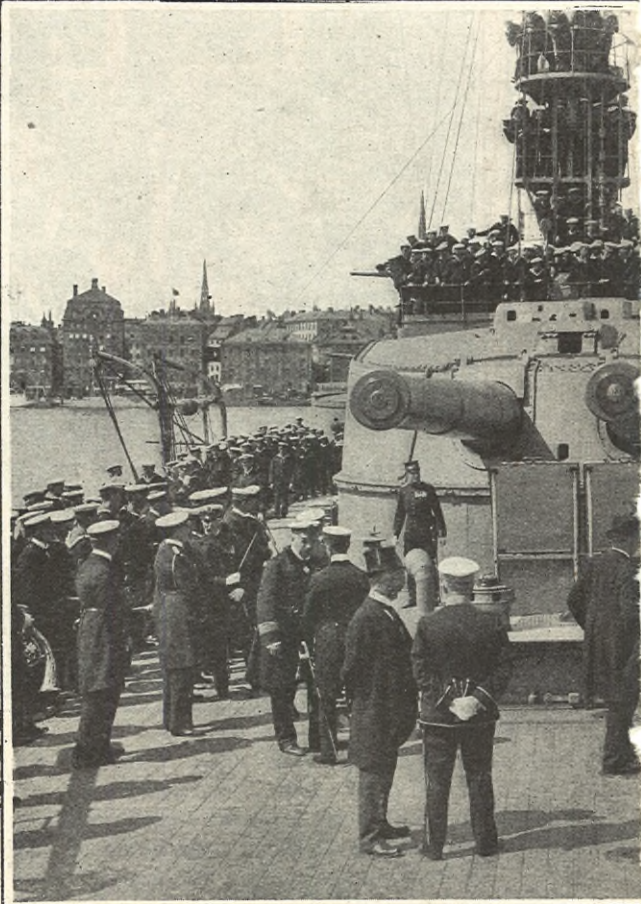
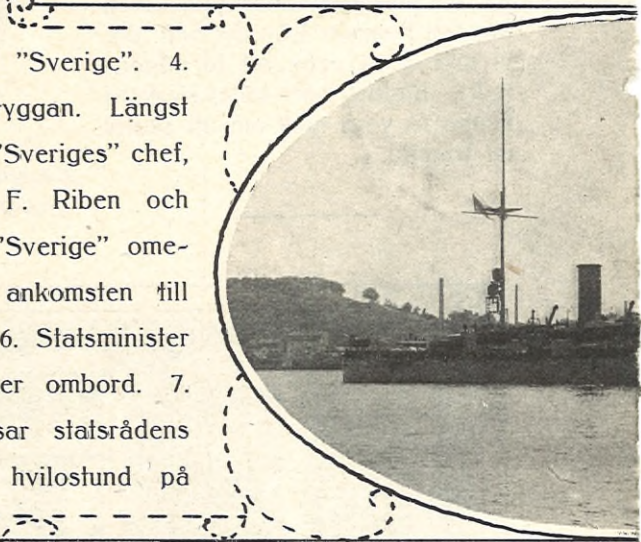
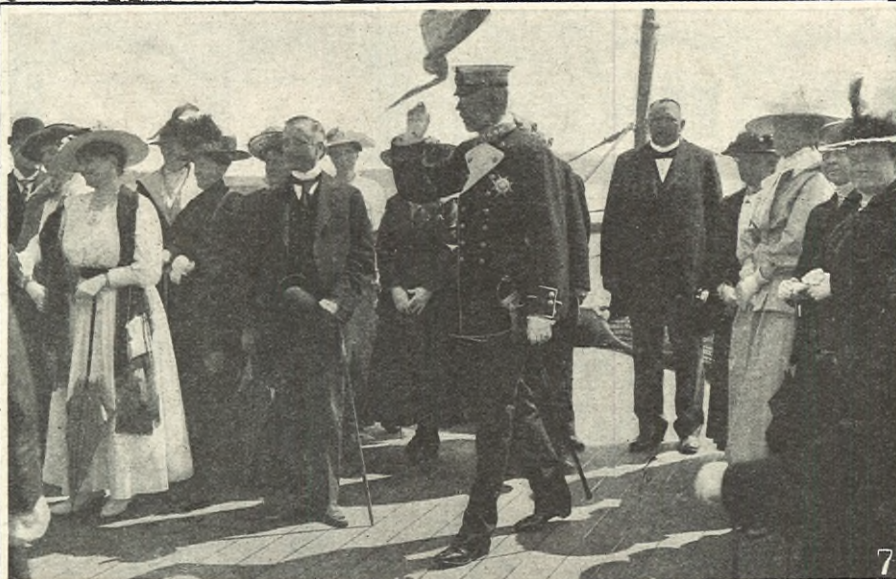

I Linköpings domkyrka firades häromdagen ett högtidligt bröllop, hvarvid sammanvigdes löjtnanten i K. Norrlands regementes reserv Gustaf Adolf Lewenhaupt och fröken Dicken Raab. Som kyrkomarskalkar tjänstgjorde kaptenen friherre B. Raab, löjtnant H. Hultcrantz, löjtnant Ivan Egerström och löjtnanten greve C. G. Lewenhaupt. Brudnåbb var fröken Ulla Lewenhaupt, och tärnor och marskalkar voro: fröken Sigrid Raab—greve Sten Lewenhaupt, fröken Karin Ström—friherre Hugo Raab, fröken Karin Egerström—aktuarien H. Areschoug, fröken Margareta von Feilitzen—löjtnant C. Adlercreutz, fröken Ebba Lewenhaupt—e. o. hofrättsnotarien greve Carl Axel de la Gardie, fröken Catarina de la Gardie—löjtnanten greve Magnus de la Gardie, fröken Sigrun Berghmark—fältläkarestipendiaten d:r A. Odelberg, fröken Greta Stackelberg—löjtnant E. du Rietz, fröken Eva de Frese—baron Magnus de Geer. Bruden bar en charmant robe af siden, tyll och spetsar med manteau de cour. — Hoffotograf Swen Swensson foto.

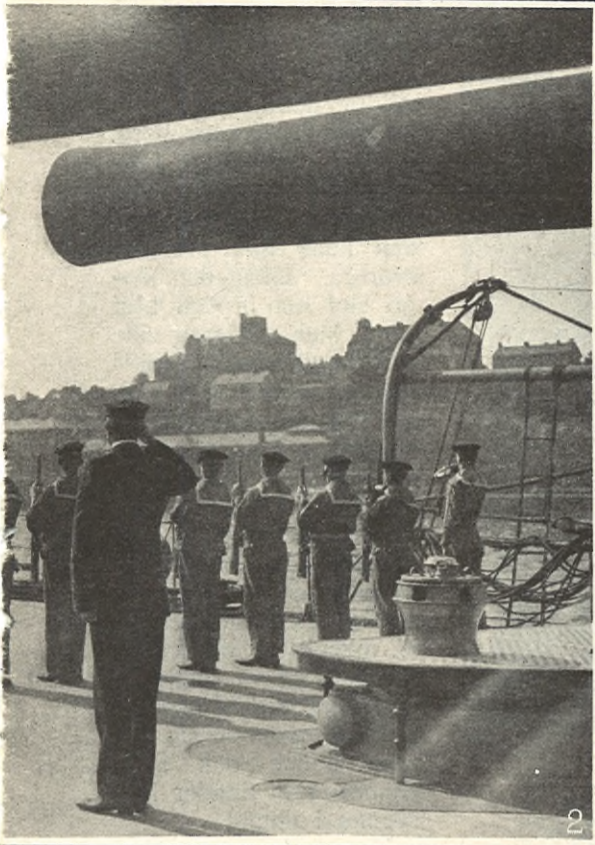
PANSARBÅTEN "SVERIGE"

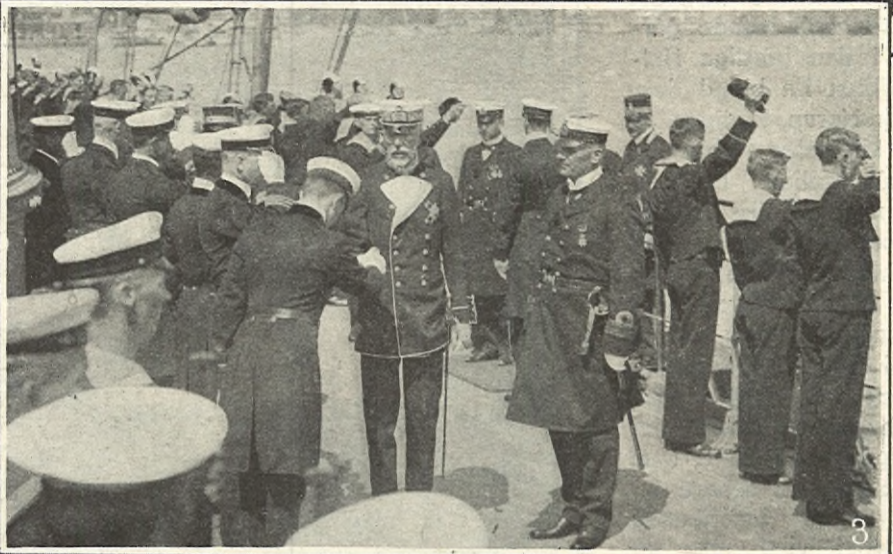
1. Konungens ankomst ombord på "Sverige".
2. Vid 8 glas. Flaggan hissas.
3. Konungen hälsar officerarna på "Sverige".
4. Uppå på kommandobryggan. Längst till vänster: konungen, "Sveriges" chef, kommandörkapten C. F. Riben och prins Bernadotte.
5. "Sverige" omedelbart efter ankomsten till huvudstaden.
6. Statsminister Swartz anländer ombord.
7. Konungen hälsar statsrådets fruar.
8. En hvilostund på

PÅ STOCKHOLMS STRÖM

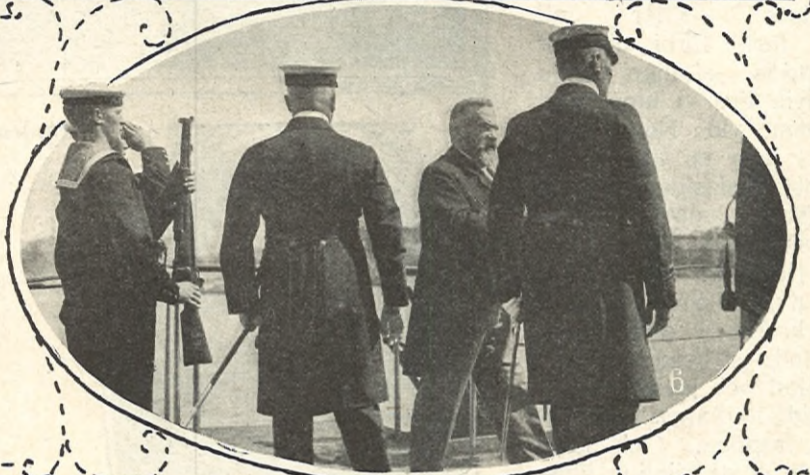

2

8

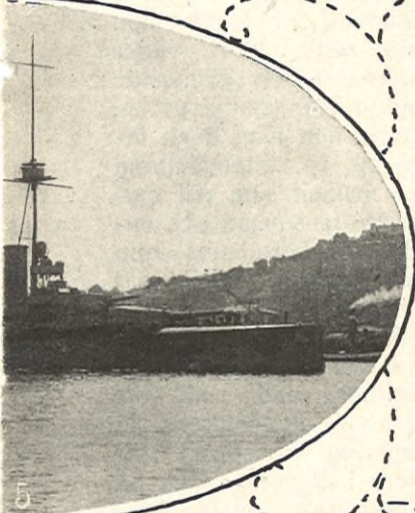
pansarjättens däck. I förgrunden riksmarskalken von Essen, närmast honom stats-

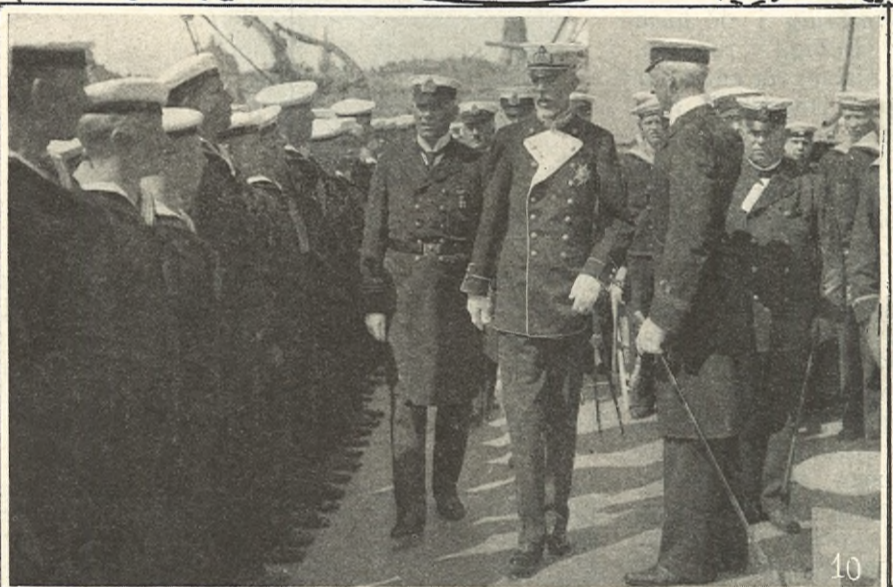
6

rådinnan Swartz och den hvitklädda damen längst till vänster prinsessan Bernadotte. 9. "Sveriges" akterdäck vid konungens besök. 10. Konungen inspekterar manskapet. Bredvid konungen går kommandörkapten Riben.

11. De grofva kanonerna akterut. — — — — —
1. 3—10. E. Holmén foto. 2. 11. Pressfotobyran. — — — — —

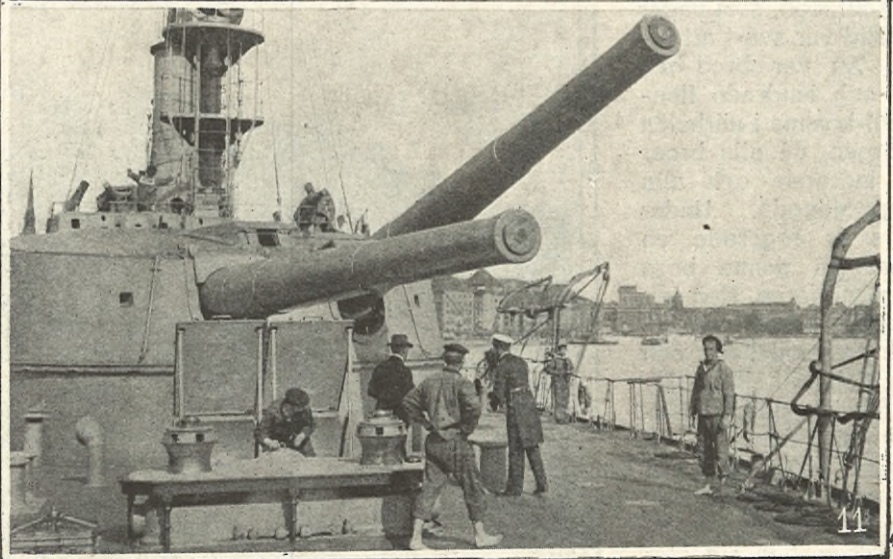
5

10

9

11

Hos en skånsk bondehöfding.

DET FINNES MÅNGA vackra och leende gårdar i den bördiga Helgeådalen. En bland dessa är Norup, belägen ett par kilometer sydost om Vanås station. Därifrån har man att först färdas genom Knislinge by med sin intressanta, från början af medeltiden härstammande kyrka, vidare förbi den ståtliga skofabriken och andra industribyggnader, samt det storartade samhälle, som här under de senare tio åren med amerikansk hastighet växt upp på platsen. Efter att ha farit förbi direktör Sigfrids ståtliga villa Solvik äro vi inom kort framme vid Norup, där, om icke en af riksdagens, åtminstone en af Skånes och speciellt Kristianstads läns mest inflytelserika män *Sven Bengtson*, "Norup" i vänkretsen gemenligen kallad, är bosatt.

Glad och jovialisk som alltid mottager han oss på trappan. Och snart föras vi af vänliga händer omkring i de ljusa och trefliga rummen, samt avsluta vår entré där uppe å Höganloft, från hvars i gammaldags stil inredda sal man har en synnerligen härlig utsikt. Ett stycke ofvanför gården gör ån ett ståtligt fall.

Vattnet kastar sig med brus och då utför de branta stupen, skummar, hvirflar, fräser och piskas sönder mot klipporna, för att längre ned mot Solvik och Norup nå lugn och hvila. Här är ån bred som en insjö och åtskilliga sägner knyta sig till densamma.

Nu synas i sjön två holmar, men sagan påstår att det en gång skulle ha funnits också en tredje. Å denna låg ett stort och praktfullt slott, som under ofredstid var svårt att inläga. Ån var bred och djup och hindrade fienden att komma i närheten af borgen, då alla broar voro indragna och alla portar stängda. Under många år regerade en riddare på denna borg vid namn Norup. Han var en mäktig herre, som älskade vapenlekar, och större delen af sitt lif tillbringade han på härnadsfåg, än mot den ena, än mot den andra. Men sin fäderneborg älskade han och efter krigets vapenlekar drog han sig åter tillbaka dit. Så hände att krigets fackla blef fänd i

Gården Norup.

Riksdagsmannen Sven Bengtson.

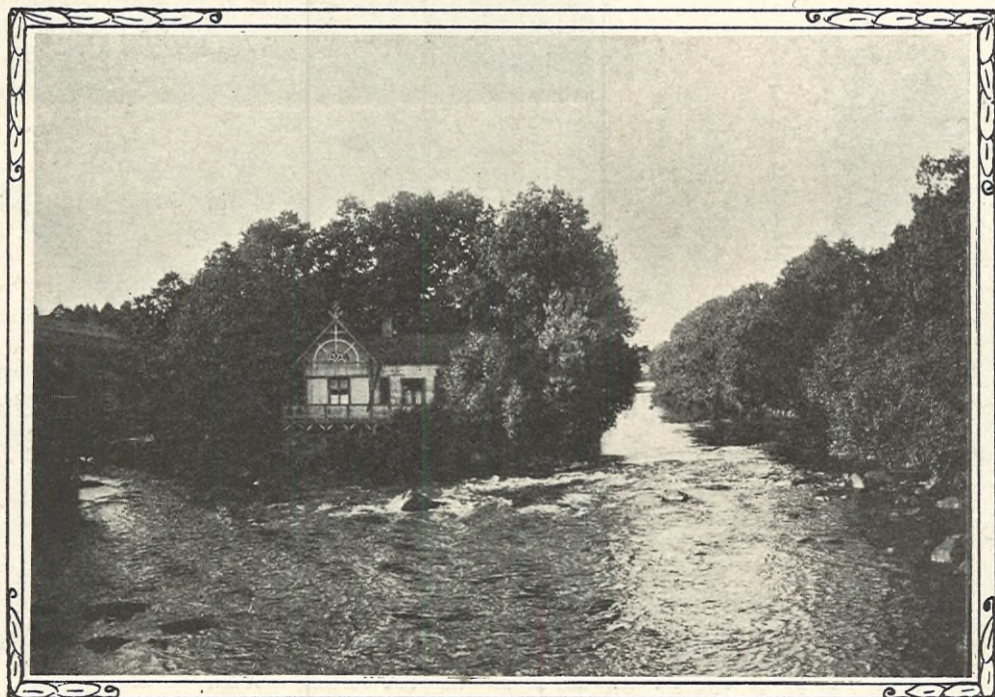
Fru Paulina Bengtson.

de nordskånska skogstrakterna och vapenlekarne stodo våldsamma och blodiga å slätterna ofvanför Norup. Fienden trängde på och borgherren måste slutligen med hela sitt följe draga sig tillbaka till sitt på holmen i den fagra ån belägna slott. När fienderna

det omöjligt att upptäcka någon botten.

Norup existerar emellertid alljämt och om dess nuvarande utseende icke är likt det i sagan, verkar det tilltalande nog. Och om dess nuvarande herre icke heller är lik den Norup, om hvilken vi här ofvan talat, är det

dock en man med samma vilja och kraft, som man fann hos denne. Men på samma gång är han enkel och rättfram, som det höfves en skånsk bonde. Ty *Sven Bengtson* är, trots sina många af riksdag, landsling och kommun anförtrodda uppdrag, som beredt honom tillfälle, att fränga in i helt andra kretsar än han från början varit van att röra sig i, fortfarande bonde-mannen lika väl som riksmannen och landslings-mannen. Som sådan är han också typen för den väl-situerade skånske slättbonden — bred, lugn, jovialisk men på samma gång energisk, själfständig, orädd. Och helt säkert skall man framdeles mera än nu i den lagsliffande församlingen kom-

Strömmen vid Norup.

ma att tala om Norup som en af landtmanna-höfdingarna med alla de egenskaper, som erfordras för att leda och ställa. Nyss fyllde han femtio år och hyllades som ingen annan i den orten och dagen före midsommaraftonen firade han sitt silfverbröllop.

I sin hemort har han länge varit en af de förnämsta föregångsmännen, med stort inflytande både i landsting och kommun. Hans uppdrag i detta afseende äro legio, men han sköter dem alla, små som stora, med samma intresse. Hans arbetsförmåga räcker till öfverallt, hemma som borta. Då han för ett tiotal år sedan lämnade fädernegården i Olinge och inköpte Norup, var denna gård i allt annat än godt skick. Framför allt var det förhållandet med byggnaderna. Han uppförde hufvudbyggnaden samt förbättrade jordbruk och kreatursbesättningen. Och i detta nu är Norup en mönstergård för orten. Det erkänna både moståndare och vänner.

Till sist några ord äfven om henne, som under de gångna åren troget stått vid makens sida, med honom delande ljuff och ledt. Som maka och husmor torde man icke i hvarje gård, i hvarje by, finna motstycke till fru Paulina Bengtsson. Och man kan med visshet säga, att hon har icke ringa del i att mannen lyckats som han gjort. Ty utan hennes praktiska läggning, hennes förmåga att förstå och ingripa i allt, som hör till ett modernt jordbruks skötsel, skulle hennes man aldrig ha kunnat åtaga sig hvad han gjort, ligga borta från hemmet så mycket som skett.

Det hvilat för resten sol öfver rikdagsman-nahemmet på Norup och öfver familjen där. Hvar och en som kommit i åtnjutande af dess gästfrihet kan vittna härom.

OSVALD.

Rättelse.

KONSTNÄRINNAN JENNY NYSTROM HADE i Idun n:r 24 af misstag gjorts till 50-åring, ett fel, som kunde vara ganska förklarligt med hänsyn till fru N:s allfort bevarade lifliga väsen och oförminskade skaparförmåga. Enligt uppgifterna i biografiska lexika och andra personhistoriska uppslagsböcker skulle fru N. vara född 1857 och alltså 60 år. Men äfven det håller ej streck, ty konstnärinnan är i själfva verket född den 13 juni 1854, hvilket härmed påpekas till framtida biografers vägledning.

Årade halfårs- och kvartalsprenumeranter

behagade skyndsammast förnya prenumerationen för senare halfåret, på det att expeditionen må kunna fortgå utan afbrott. Inom kort börjar i vårt Romanbibliotek offentliggörandet af

Elin Wagners bebådade nya roman,

hvilken utgör ett af de många värdefulla textbidrag, som skola fylla årgångens senare hälft. Dessutom erhålla samtliga prenumeranter också i år gratis

Iduns julnummer,

som oafsedt sitt förträffliga skönlitterära innehåll af ett flertal af våra främsta författare, med illustrationer af framstående konstnärer, kommer att uppvisa en intressant högaktuell serie i bilder och text, hvarom vi fram på hösten skola lämna vår publik ett närmare meddelande.

(Forts. fr. sid. 415.)

kött, gör dem till ett skäligen klen näringsämne, lämpligt för barn, kvinnor och möjligen sjöofficerare, då dessa kategoriers samliga hjärnmassa är för obetydlig att behöfva tillgodoses i samma proportion som exempelvis min, hvilken dels är vida större till volym, dels utsatt för betydligt mera slitning hvarje dag och stund.

Allt detta sade verkligen Tobias Topelius, med långsamt eftertryck, och fru Topelius lade ödmjukt in den bit af tamoxens slag-sida, som slaktarn räckte henne. Men slaktarn flinade vanvördigt tvärs öfver sitt rödbrusiga ansikte.

— Jaså si, herr Topelius är lika förblixtrad på officerarna ännu? smågnäggade han, med råbarkad förtjusning afläsande den stigande vreden i Tobias Topelius' drag. Jo men, gammal kärlek... hur gammal kan unga Xerxes va' vid det här laget?

— Min son har ingått i sitt sjuttonde lefnadsår, sade Tobias Topelius med häftighet. Men vår frågeställning, min gode man, är ej mindre enfaldig än äfven insinuant, och jag begagnar tillfället att på det definitiva få aflifva det absurda rykte, som förmenar, att det skulle vara officerskårens för öfrigt om föga takt och urskillning vittnande vägran att antaga min inbjudan till min adoptivsons, Xerxes Elias Rinaldo Xavier Emanuel Salomon, dop — lägg godhetsfullt märke till att initialerna tillsammans bilda namnet XERXES — att, säger jag, denna deras underlåtenhet skulle hafva grundlagt min kritiska uppfattning af sagda kårs moraliska och intellektuella förutsättningar, för dess ansvarsfulla värf. I verkligheten är min smärtsamt kända åsikt om kåren grundad på fullt objektiva skäl. Hur mycket har jag nöjet vara skyldig?

Prisfrågan erinrade slaktarn om Topelius' egenskap af slankund, och i affärsmässig ifver att släta öfver sitt skämt grep han hastigt till ämnet för dagen:

— Ja, nu lär det i alla fulla fall bli både officersparader och annan grannlåt utaf här i stan, och det i långa banor, si, upplyste han viktigt. Kungen kommer.

— Hans Majestät, verkligen? sade Tobias Topelius med en ansats till snabbare rytm i sitt förnämligt utdragna tonfall. Och när kan vårt underdånigst hängifna samhälle afvakta högst densammes höga advent?

— Om en vicka har vi 'an här, sade slaktarn på respektlös provinsialism. Han ska inviga rådhuset, som de har fiffat opp, si, och så blir det körrgårdsinvigning, för det står i Vickobladet.

— Kyr-k-o-g å r d s-i n v i g n i n g! utbrast Tobias Topelius, och nu kunde han inte hålla tillbaka rösten längre, den snubblade i väg öfver orden och staccaterade en smula af den ovan ansträngda takten. Och jag... som inte har... min grafvård färdig!

— Hvasa? sade slaktarn förbluffad. Tänker herr Topelius lägga sig ned och dö?

— Inga-lunda, staccaterade Tobias Topelius. Men jag hafver — som jag trodde i tid — utsett min sista hvilostad, där en vård med mitt namn står i begrepp att resas, så snart den senfärdige stenhuggaren hunnit behandla sitt praktiska material utifrån Storkö, min födelsebygd — en enkel men sinnrik symbolik, detta, att materialet till mina fötters sista mål hämtats just från de berg, där de togo sina första stapplande steg! — Och nu... kanske jag ändå kommer för sent... Clothilde, bli vi då aldrig i ordning, jag måste ofördröjligen uppsöka min före-vigare, stenhuggaren!

Fru Topelius, som hela tiden under skyggt hopkrupen tystnad väntat på sin man, ryckte

förskräckt upp sig och flyttade sig skuld-medvetet de en gång för alla bestämda tio stegen bakom. Tobias Topelius revade rockseglet i anseende till motvinden och kryssade ut öfver forget igen, men i så öfverraskande fart, att fru Topelius blef långt efter i kölvattnet. Vid det Tessinska rådhuset slog Tobias Topelius back och afsynade med nådigt gillande den tillbyggda träarkaden, som ännu ej hunnit målas i hvitt, och sedan han förvissat sig om att fru Topelius befann sig i lagom släptåg, gjorde han en hotande krängning åt höger och föll af ned mot Carl XIII:s park.

Slaktarn följde manövern med en munterhet, som tog skadan igen efter det tvång affärshänsynen gjort nödvändigt, han slog sig på knäna och skrattade rullande hjärtligt. Men sedan blef han arg:

— Klåtild kantänka, Tilda smäller inte hälften så högt det, nej men! Och Xerxes Rinaldo... ja, det säger jag att om någon hade gett mej en så'n där radda med okristliga namn, så hade han för länge se'n fått hälsa hem, ja men hade han så! Synd om pojklivet i alla fulla fall... och käringskrapan med — förbaskade gubbjyf, högfärds-tokig, si, det är allihop det. En afdankad gammal skolfux, va' det nå'nting det, hva'?

Men sublimt okunnig om sin nästas värdesättning af hans — i likhet med Hans Maj: Konungens — praktiskt taget okränkbara person, seglade Tobias Topelius maktigt mellan bänkarna i Carl XIII:s park, och hans blickar bakom pincenez-glasen spelade i snedaste vinkel nedåt, släpigt belåtna, ty stenhuggaren hade lovat leverera värden om ett par dagar, och det som redan var färdigt, fann Tobias Topelius vara ganska godt. Fru Topelius hade skickats hem med forgväskan, så att Tobias Topelius kunde njuta af parkens yppiga sommarprakt i ro och utan mindervärdiga vittnen, de få parkbesökarna såg han knappast, och de sågo knappst honom: det var ett par ferieledda gymnasterna med sina flammor, ett par permitterade flottister med sina, två äldre fruntimmer af det fridsamt inbundna slaget, och så var det Hawerman, som var filosofie magister af gamla ordningen och ett original.

Ja, parken var vacker, det måste Tobias Topelius erkänna. Han nickade nedlåtande åt den nyutsatta Spiræagruppen i rosa och orange — Spiræa Alexandra, afgjorde han för sig själf, förälskad af afsmakande sitt latin — och muttrade ett skolmästarbistert underbetyg åt Gladiolusrabatten, som för länge sedan borde utbytt mot nytt, den ljusst lilafärgade Gladiolus Sapho var redan betänkligt på affällningen. Kring Carl XIII:s skräpiga gipsstaty, som med sin smutsiga toga och sin pergamentrulle lika väl kunde förhålliga en obskyr cynisk filosof af Anthehenes' skola, blixtrade tidiga Rembrandtliljor i mörkaste blått, som täflade med junihimlens mot zenit alltmer djupnande färg. Men öfver de safftigt gröna och hvilsamt jämnklippta gräsmattorna spände ljusröd Clematis luftiga hvalf mellan purpurbladiga korsplommonträd, och rundt omkring allsammans stod som en skyddande mur den massivt verkande grönskan af lindar och kastanjer i dubbla rader, här och hvar insprängd med lysande blodbok eller järngrå tuja.

Det var en park! Och att tänka sig, att för ett kvarts sekel sedan fanns här ingenting annat än ett stort, stinkande träsk, sannerligen var det inte en nyskapelse, värdig att jämföras med den, som Peter den Store trollade fram ur Nevas sumpmarker!

(Forts.)

FRUNS FATTIGA SJÄL.

»Spara på såpan». — Regina ställde sig vred och röd i försvarsposition vid dörren — »frun kan la begripa att kläderna tvättar sej inte själf! Vet frun, hur många kilo såpa dom gagnar te Svenssons ve värloket? Tolf kilo, frun, tolf kilo! A så ska vi tala om å spara här i huse, vi som bara gjorde å me 4 i höstas! De å ännu uschliitt te å hört bara...»

»Regina borde skämmas! Tyst — och godnatt!» Tonen är skarp, men lugn.

Regina fumlar tafatt på låset, så vänder hon sig om, och medan hon förtvifladt snor förklädet om händerna, släpper det, skakar ut det med en smäll och åter resolut i huse, blänger hon ångsligt på frun. Så gör hon en bred-bent knix:

»Ja, ursäkta då, frun, men en blir le ve te spara.»

»Så — du säger det, Gina?» Det kommer något putslustigt i blicken, och tonen blir med ens mjuk och god, »A, visst blir man det, du.

Jag begriper dig så väl. Nå — godnatt då, kära barn.»

Och kära 45-åriga barnet stänger lättad dörren efter sig.

Så öppnar hon den igen:

»Ja, frun såg ju själf öfver barnas kläder i kväll? Annars va de bara Allans lifstykke å så ett hål på di nya bruna — så de va fassans lättvindigt i kväll.»

»Ja ja, Gina, jag ska.»

Frun är åter midt uppe i räkenskaperna. Gina lommar af.

Frun är närmare 30-talet, frisk och rund, barnligt treflig, och där hon sitter vid skrifbordet och bekymrad rynkar pannan, verkar hon lustigt nog, ändå barnligare.

Det är tyst omkring henne. D. v. s. så pass tyst, som det kan vara kring en mamma med snusande småttingar i hvar vrå. Då och då en liten hand, som dunkar emot sängkanten eller väggen, en fot, som trotsar täckets bojor, en liten köst, som mumlar obegripliga ramsor. Och någon gång en suck, så lätt, så lätt...

Två gånger reser hon sig och ser om dem, alltjämt med rynkad pannan och tankfull blick, sätter

sig så åter och börjar summera. »67-73-114-16 i minne» — det går undan i backarna, summa efter summa blir klar. Hon mumlar i ett, medan hon gör sammanslaget:

»Mannens konto — hvad i all världen — öfver 60 — det är för galet — å nej visst! kängorna och lagnin-garna och så de sabla cigarrerna! Men nu har han för en bra tid också — väldigt bra — det behöfver han — hustruns konto — 28 — det får vara stopp med sorghattar nu på ett tag — barnens — 11.87 — hälskyddare åt oss alla 30 öre...»

Frun slänger pennan, väger bakut med stolen och brister i skratt.

»Det var en bra affär, frun — så'n a borde du göra flera — men så var det också ett jobb att sy dem.»

Så går det löst igen.

»Hyra 150, bohag, gud ske lof, inget bohag, gåfvor, telefon, tvätt, räntor hu! — lyse o. s. v. hela raden — allt ordentligt infördt — nöjen — frun hvisslar — »biljetter — lifs-medel — till sist må trol — nu kommer han att bli belåten — bara 84:25 — tack gode gud för mina gamla gryn! Bara jag nu visste

hur jag skulle klara af slaktarn — klart att Jonssons får vänta — jag går andra vägen till torget...»

»Ah, om jag vore karl!»

Frun slår med näfven i bordet.

»För då hade jag ändå rejälare utgifter — hyra och räntor på gamla eländiga skulder och telefon och liffsäkringar och föreningsafgifter och cigarrer och sprit med förresten — för det ska vara, det tycker jag med — Knut kan vara glad, att jag sitter och summerar her det åt honom och gör så'n a här ordentliga sammandrag. — Jag kan just undra när det kommer att bli bara 1 liter i månaden, det blir allt väldigt skönt —

Emot att sitta och töja och tänja på slantarna tills stekarna blir vegetariska bifvar och smöret gröt och grädden mjölk. — För det är ändå rejält med banker och föreningar och så'n't — de tar inte emot några surrogat — som magarna — så det vore aldrig lönt för en karl att bry sin hjärna med det.»

Paus.

»Nu är det de här 43 kronorna — ska jag betala mjölkkråningen, när den kommer? — Ja, det måste jag.

ja, då är det bara 20 ungefär kvar att vinka på — ska jag ge dem till slaktarn eller, vänta! vedgubben måste ha sina 4 — Jag tror jag blir galen» —

Frun blir sittande orörlig och stirrar. Klockan slår — ett två, tre, fyra — elfva slag.

Frun rör sig ändå inte.

Det går inte längre rundt i hufvudet på henne. Hon ser med klara, lyckliga ögon tjugu år tillbaka i tiden, barnkammarbordet därhemma, smörgåsarna, gröten, den rena hvita duken, alla de bruna små nåfvarna, som i ett, i ett häfva in mer, stränga, goda mor, som håller ordningen, kvällsolsglansen öfver riset i skamvrån... ack, en så'n tid, en så'n tid!

Hon ruskar upp sig.

A, hon är ju så lycklig, så gränslöst lycklig; men nu måste hon klara upp det här med de 20 kronorna. Eller egentligen är det ju bara 16, efter vedgubben måste ha sitt — stackarn!

»Jag undrar, om det är någon, som tycker stackarn om mig? För det gör jag själf!» —

Underläppen blir lång och börjar darra, tårarna komma trillande. »Jag bryr mig inte om det längre, jag kan inte hålla ihop det, jag kan inte. Gode Gud, hjälp mig att klara upp det här alltihop — för se'n är det värsta kvar, och det är Knuts räkning med Lövsstrand, och den måste ju vara, för det är ju så'n't som hör till yrket — gode Gud, sköt om alltihop, för jag kan inte.»

Frun ligger framstupa och snyftar, långa, djupa, befriande snyftningar. Undan för undan blir hon dock allt lugnare, gråten stannar af, hon ligger där tyst och stilla med slutna ögon, medan hennes trötta tankar om och om igen ålta några ord, som runnit henne i minnet — gamla bekanta, aldrig förr senterade, från barnkammarbordet och mamma:

»Så lämna all otidig möda, Och var ej en fäfångans träl — Sörj icke för kläder och föda, Men sörj för din fattiga själ...»

Har Ni vackra tänder

bör Ni omsorgsfullt vårda dem så att de ej så småningom angripas af tandröta. Använd emellertid ej nya obepröfvade medel utan ett välkändt af läkare och tandläkare rekommenderadt preparat. Ett sådant är

Stomatol Tand-creme

som sedan årtionden rekommenderas af läkare och tandläkare som

oöfverträffadt

för tändernas rationella vård. Till salu öfverallt.

Frun kryper småfrusen till sängs och somnar bums.

Vid 1-tiden vaknar hon vid den vanliga »hemma»-smekningen öfver håret.

»Nää!» Hon blinkar mot ljuset.

»Joo, det var trefligt, det var Berg och Jonsson och en ny, de fått tag i — hygglig pojke förresten...»

Han drar säfligt af sig manschetterna.

Frun domnar af igen.

Nu åka kängorna i golfvet. Frun kvicknar vid.

»Hur gick det för dig? Vann du?»

»Anej — otur förstas. Nåja, bara tre kronor, det var ju inte så farligt.»

»Nej, vet du, du är ju nästan aldrig ute. Och förresten — det har du säkert haft roligt för. Hvad spelte ni?»

»Bridge — och så på slutet några varf vingt un.»

Frun flyger upp kapprak. Ögonen lysa. »A — gjorde ni? Fick du reparera många gånger? Hvar det nå'n som fick åkta?»

Hon kryper ner igen, litet skamsen, ty hon ser af hans min, att han har omänskligt roligt åt henne.

»Jaa — dig har jag då alldeles säkert roligt af för minst 3 kronor!»

Hon får aldrig veta, hur det gick med separeringarna och de åkta, men hon somnar om igen helt belåten och drömmer om gröna och röda marker och äss och tior, som alltid följas åt upp.

Fattiga lilla frun! Jag hoppas och tror nästan säkert, att Gud skall sörja för »din fattiga själ», själf hinner du nog aldrig göra det.

HEMMET OCH DYRTIDEN

heter en i dagarna utkommen liten handbok af Lotten V. Lagerström, innehållande praktiska råd för dyrtidshushållningen jämte mer än 200 utvalda bepröfvade recept till billiga dyrtidsanrättningar. Det lilla arbetet förtjänar att uppmärksammas af våra under de hårda tidernas tryck kämpande husmödrar, ty det är öfverskådligt uppställt, innehåller lättfattliga anvisningar på alla nödvändiga hushållstekniska områden och de talrika recepten äro valda just med tanke på de lifs-medel som ännu äro möjliga att erhålla för husmanskosten. Priset på boken är 1:25. I öfrigt hänvisas till annonsen i detta nummer.

BREFLÅDA

EXP. BREFLÅDA.

»Praktisk o. arbetsam tjänstemannadotter». Annonsen kostar 3 kr. 50 öre, och torde likvid insändas i postanvisning. Postförskott kan naturligtvis icke tagas, då Ni ej upp-gifvit edert namn.

hållas på sikt att afrinna och finhackas. Äggen uppvisas med gräddmjölken och nedröras i makaronerna...

Stjälpes upp och serveras med svampsås och potatis. Rabarbersoppa (f. 6 pers.) 3-4 stjälgar rabarber ell. 4 dcl. konserverad sådan...

Större Tapiseri- och Nationaldräktsaffär, gammal och välkänd, med fin kundkrets, kurant varulager...

Pansarbåtsinsamlingen kommer att för alla tider framstå såsom ett enastående uttryck för svensk försvarsvilja. För att åt eftervärlden bevara minnet av denna märkliga offergåring...

Mot grått hår och mjäll. Härmed meddelas att det utmärkte och så mycket efterfrågade hårvatten mot grått hår...

Det treåriga gymnasiet vid Lunds fullständiga läroverk för flickor börjar sitt tionde läsår måndagen den 27 augusti kl. 5 e. m.

Dimissionsrätt. Fullständig realskoleexamen, goda betyg från flickskolans sjunde klass eller god känd inträdesexamen berättigar till inträde i första ringen.

Inträdesprövningar den 24 augusti kl. 10 f. m. Från och med höstterminen 1916 nya, förstklassiga lokaler, i läroverkets nybyggnad invid Clementstorget.

Närmare upplysningar, jämväl anvisning på inackorderingsställen, meddelas af gymnasiets studierektor. Läroverksadjunkten fil.lic. Birger Sjövall, Magnus Stenboksgatan 10 2 tr. Rt. 651.

får åter koka upp, afredes med potatismjölet, utrört i 1 dcl. vatten, och får koka 2 min. Äggulan och strösockret röras i soppskålen till skum, och soppan ihålles under jämn vispning.

BARA ETT VYKORT.

(Forts.)

»Är det sant att syster skall resa?» Och då hon svarade jakande, med tårarna i ögonen, vände han tvärt ryggen till och gick sin väg.

Och nu var hon här hemma i sitt vackra älskade hem hos alla de sina, men hon kände ingen verklig glädje. Hon hade ingen ro i själen, hvarken natt eller dag.

Agnetas strök håret ur pannan. Nej, hon kunde inte gå omkring här hemma som en half människa, hon måste dit ut igen, måste.

Redan i kväll ville hon skriva och be om att få komma igen, och när sommaren var öfver ville hon resa. Hon öppnade en skrivbordslåda. Varsamt, nästan ömt lade hon ned vykortet där Fröliche Weihnachts guld bokstäver lyst mot henne.

Barbro Wide.

Under Juni, Juli och Augusti hålles Iduns Expedition öppen

Lördagar kl. 9-3. Öfriga hvardagar 9-4.

Herrsätra Skolgård,

8-klassig flickskola, helpension, börjar sitt femte läsår den 15 Sept. 1917, å Molstabergs egendom, Mölnbo. Endast välartade barn mottagas. Anna Sundin. Riks Mölnbo 4, (2 sign.) Adr.: Molstaberg, Mölnbo.

Uppsala Enskilda Läroverk o. Privatgymnasium.

Högre samskola med student- och realskolexamensrätt samt normalskolkompetens från klass 8. Kl. IX, som bl. a. utbildar Kindergartenlärarinnor. Godkända betyg i realskolexamen och betyg med normalskolkompetens berättiga utan tentamen till inträde i ring I (= ring II vid allm. läroverk).

Åhlinska Skolan Dalagatan 16-18, Stockholm.

Gymnasium med latinlinje A och B och reallinje. Elementarskola. Småskola. Läroverket har dimissionsrätt. Afgångsbetyg från åttonde klass medför normalskolkompetens. Hedda Åhlin, Föreståndarinna, Lydia Wahlström, Studierektor vid gymnasium, Dalagatan 16-18, Stockholm. Johannesgatan 18, Stockholm.

Elsa Philips Husmodersskola, Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 19de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1917. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inläggning af bär, frukt, grönsaker, fisk och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Adress till 28 Aug. Nyåker. Leksboda, sedan Stockholm. Prospekt, ref. och närmare upplysn. på begäran. ELSA PHILIP, Stockholm

Göteborgs nya Husmodersskola Södra Allégatan 2 A - Rikst. 106 24

Husmoderskurs på 1 termin för unga bildade flickor börjar d. 7 sept. 1917. Prospekt och upplysningar på begäran. Elvira Friberg, Hildegard Friberg.

Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

Lärlarinnekurs i matlagning och handarbete börj. 3 sept. Anmälan göres före 1 juli. Lärlarinnekurs i matlagning och lantushåll, med 2 term. i Fackskolan och 1 år å Brogård, börjar 3 sept. Anmälan före 1 juli. Anmälan till den lärlarinnekurs (endast för skolkök), som börjar i jan. 1918, insändes före 1 nov.

Fredrika-Bremer-Förbundets kvinnliga högre yrkesskola

börjar hösten 1917 sin verksamhet med två kurser i beklädnadsyrket. Högre kursen, minst ettårig, avser att utbilda kvinnliga arbetsledare och yrkesskolelärarinnor. En ateljé, där yrkesträning för inträde i den högre kursen kan förvärfas, står i samband med skolan. Lägre kursen, tvåårig, avsedd för kvinnlig ungdom med höre allmänbildning meddelar grundläggande yrkesundervisning i klänningssömnad, kappsömnad och linnesömnad. Anmälan till kurserna före 15 juli till Fredrika-Bremer Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm C, där prospekt erhållas och förfrågningar besvaras.

I bokhandeln den 19 juni Pansarbåten SVERIGE

Minnesskrift över pansarbåtsinsamlingen. PRIS: Premiärupplagan Omslag af krämfärgad kartong, en färg, guld och relief Kr. 3: 25. Biblioteksupplagan Nynummerad upplaga, elegant inbunden i mörkröd klot med gulddryck å pärmen Kr. 10: —.

Båda upplagorna äro ur typografisk synpunkt verkliga praktverk. Rekvisiterna NU

Afskiljes och insändes till bokhandeln eller om dylik ej finnes på platsen, till förlaget ifyllt med de ex. som önskas. Undertecknad rekviserar härmed mot postförskott, likvid följande PANSARBÅTEN SVERIGE Minnesskrift öfver pansarbåtsinsamlingen ex. Premiäruppl. å Kr. 3.25 ex. Biblioteksuppl. å ,, 10.— Namn Bostad Postadress A.-B. NATIONALFÖRLAGET, Stockholm.

Minnesskriften förses med en mångfald illustrationer i tvåfärgstryck. På särskilt inklistrat blad återfinnes en elegant reproduktion af pansarbåten »Sverige» efter fotografi. Omfånget är 48 sidor i kvartoformat och papperet s. k. mattryckspapper. Försätts- och eftersättsblad äro tryckta efter särskilt sjömotiv.

För hemväfning intresserade. Väfmästare Ivar Nilsson, Säter, gifver kurs uti mönsteruttagning med därtill hörande ämnen. Undervisningen sker pr korrespondens och har pågått sedan ett år och vunnit erkännande.

Barnlösa hem

Bekymrad moder frågar om någon barnkär familj vill taga lilla Anna-Lisa, 2 mån. Frisk och duktig. Sv. till »Ingen ersättning», Råsunda p. f.

Barnsköterskekurs

vid Flensburgska Vårdanstalten för späda barn i Malmö börjar den 1 sept. 1917. Kursen är ettårig. Ansökningshandlingar torde insändas snarast och senast före nästkommande juli månads utgång till Anstaltens överläkare. För antagning till elev fordras med läkarebetyg styrkt godt hälso-tillstånd, fyllda 18 år och elementarskoleutbildning eller motsvarande skolbildning (betygsafskrift) samt rekommendation af två trovärdiga personer. Afgiften, 150 kr. erlägges vid antagningen. Närmare upplysningar meddelas af Husmodern. ÖFVERLÄKAREN.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatkliniik.
R. T. 7025, Stureg. 62, Stockholm S. T. 8301.
För behandling af stöde- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

Doktor Heüman
Kungssportspl. 2, Göteborg.
Tel. 45 46.
- Elektrisk behandling -
(för nervsjukdomar och reumatiska åkommor).

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. m.ä. l. medgiftvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson: adr. Odeng. 1 Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar den 14 sept. Prosp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND**

Med. Dr. E. Kleens
ettåriga kurs i massage och sjukgymnastik för Damer och Herrar börjar den 1 oktober kl. 10 f. m. Mästersamuelsgatan 37, 2 tr. Obs! Prospekt begäras och anmälningar mottagas städe under adr. Engelbrektsgratan 43 B. Stockholm.

Vid Professor Unmans Institut
börjar d. 20 sept. ny (ett-årig) kurs i Massage och Sjukgymnastik
Begär prospekt.
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Hår-
vatten för erhållande af mjuk och kraftig hårväxt (världsfabrikat).
Pris kr. 4,90 och 5,50 + porto. Sändes diskret.
Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör, Drottningg. 21. Sthlm.

GÖTEBORGS GYMNASTISKA INSTITUT

Föreläsningssal.

Begär prospekt
över årskurserna i

En av övningshallarne.

Massage och sjukgymnastik

Patientbehandling.

Underv. meddela nedanstående lärare:
Anatomi, Fysiologi, Patologi, Hygien: Med. d:r **Gösta Göthlin**.

Ortopedi: Med. d:r **Sven Johansson**.
Sjukgymnastik och Massage: Gymnastikdirektör **Karin Uddenberg**.

Kemi: Professor **Gösta Bodman**.
Sjukvårdslärare, klinikens föreståndare, Med. d:r **Leo Schrödl**.

Gymnastik och massage, Institutets föreståndare: Direktör **Erik Börner**.

Övningar i gymnastiksalen.

Hårabbeten.

ej fabriks- utan hemarbete. Flåtor af äkta mjukt naturhår, alla färger, fylliga, 50 cm. längd 4,90, 60 cm. 7,50, 70 cm. 9,50.
Länkar 3-4 kronor.
I öfrigt utföres allt hårabete. Önskas arbetet af eget hår kan sådant insändas. Förstklassigt arbete garanteras. Om ej till belåtenhet får varan returneras. Sändes utan angifvande af innehållet mot postförskott.

Fru Elvira Ossborn,
Vallingatan 35, II - Stockholm.

Misspyrdande hårväxt utrotas med Trianonpasta

utan efterlämnande af märken eller rodnad i huden. Absolut ofarligt, luktfritt medel - icke pulver. Bättre än elektrolytisk beh. Anv. dagl. med osviktig framgång i min praktik för skönhetsvård vid behandling såväl i ansiktet som å kroppen. Råd gifves och förfrågningar besvaras omg. kostnadsfritt. Pris 5 kr. Till landsorten mot post-försk. utan ang. av inneh. Maria Enquist, Institut för Skönhetsvård o. Plastiska Operationer, Biblioteksgat. 6-8, Sthlm. R. 160 68. A. T. 226 62.

Skånska Handelsbanken.

Fonder 21,850,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.

Filialer: Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.

Uthyr kassafack.
Emottager värdehandlingar i öppet eller slutet förvar.
Fondafdelning. Kassafack.

Damer, Sen hit

Emily-Tinktur är ett effektivt medel för bevarande af en fräsch samt rynkors aflägsnande. Med verkar absolut och är i alla åfser enden behagligt och välgörande för huden, vilket vi med säkerhet kunna garantera, dels genom egen mängår erfarenhet, dels genom den lifliga terfrågan, som preparatet redan varit under den korta tid, det varit känt af allmänheten. Förpack och försändes i flaskor å 3 kr mot postförskott. Om 2 flaskor beställas på en gång, är priset 5,50.

Bruksanvisning medföljer.
Då preparatet röner stor efterfrågan samt på grund af kriget råvaran är mycket begränsad, torde åra kunder skyndsammast insända sin beställningar för täckande af behovet för den närmaste framtiden.
Order torde förtroendefullt insändas till postfack n:o 66, Örebro. För expedition.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hårmedel och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
Pris pr fl. 2.50.
Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri, Drog- och Coiffyrfärer.

En nyttig bok just nu:

HEMMET OCH DYRTIDEN.

Värdefulla råd och anvisningar för dyrtidshushållningen jämte mer än 200 recept till billiga dyrtidsanrättningar, med särskild hänsyn till nu rådande förhållanden,
af **Lotten V. Lagerström.**

Billighetsupplaga endast Kronor 1.25.

Af den berömda handboken »HEMMET OCH DYRTIDEN» hafva vi för att tjäna en större allmänhet låtit trycka en särskild billighetsupplaga för endast Kr. 1:25 häftad och med samma innehåll som stora upplagan. Af de många loford, denna bok erhållit, vilja vi anföra följande:

»Vi kunna icke varmt nog rekommendera denna handbok i dyrtidshushållning åt våra husmödrar, som under dessa tider af ständiga prisstegringar och brist på äfven de nödvändigaste lifsmedlen hafva det oerhördt bekymmersamt. De många vinkarna och råden blifva säkerligen mycket välkomna just nu.»

Utdrag ur innehållet:

Dyrtidshushållning i allmänhet.
Recepten från mormors tid komma till heders.

Köttmat och fett.
Köttets tillagning.
Hur man kan reda sig utan kött.
Flottyrkokning.
En billig soppa.
Fisk. — Konserverad fisk. — Hvar för ledsna så många på fisk? — Huru detta förhindras.
Ägg. — Ägginläggning.
Smör. — Bästa sättet att fördräga smör.
»Krigssmörgås».
Mjök och mjölkmat. — Torrmjök. — Mjökpulver.
Bröd. — Huru mjölet kan fördrägas.
Brödbakning i kökspis, gasugn eller Primus. — Huru olägenheterna kunna afhjälpas.
Kakelugnen som bakugn.
Ett enkelt sätt att göra potatismjöl.
Ersättningsmedel för potatis.
Rotfrukter och grönsaker, frukt, bär, svamp m. m.
Kaffe. — Ersättningsmedel för kaffe.
Omväxling i kosthållet.
Sparkokning. — Huru man själf kan göra en koklada.
Råd för koklädans användning.
Andra sparsamhetsåtgärder vid matlagningen.
Bränslebesparing vid eldning i kakelugnar m. m.

Recept till billiga dyrtidsanrättningar. (ca 225 recept.)

Olika tillagningssätt af potatis, såsom: Potatisrätter. — Potatis med grönsaker. — Potatissoppor. — Potatiskorf. — Potatissallad med kött, fläsk, sill, fisk, kål eller ärter o. s. v. Efterrätter af potatis. — Bakverk af potatis. — Bröd, limpor, väfflor, kringle, potatismjölbakelser, tårter m. m.
Billiga rätter af grönsaker, frukt och bär.
Växtbuljong. — Soppor. — Stufningar. — Krämer. Rätter af mjöl, gryn m. m.
Billiga frukostvällingar.
Rätter af mats, mannagryn, makaroner m. m.
Hemgjorda makaroner.
Aggrätter, billiga kött- och fiskrätter.
Soppor och säser.
Huru kött stekes, kokas och uppvärmas.
Huru segt kött kan göras mörkt.
Huru en vidbränt stek skall behandlas.
Bästa sättet att förvara kött.
Billig kallops. — Billiga köttbullar.
Tysk bifstek. — Engelsk bifstek.
En billig sylta.
Anrättningar med fläsk.
Beredning af korf och pölsa.
Beredning af blodpudding, blodkorf, palt och paltbröd. — Anrättningar därpå.

Fisk och fiskrätter. — Fiskbullar, inkokt och inlagd fisk, puddingar. — Inbakad fisk. — Fisk med inkokt bröd o. s. v.
Lutning af fisk.
Sill. — Rätter af färsk och salt sill. — Rökning och saltning af sill.
Billiga fisksåser.
Svamprätter. — Billiga smörgåsrätter.
Anrättningar af öfverlevor af kött, fisk, sill, potatis, bröd sur mjölkgräde m. m.
Billiga efterrätter.
Diverse recept, såsom Enbärdricka, »Krigssmör» (engelskt recept) flera olika. Applemarmelad i stället för smör. »Krigskaffe».
Inläggning af kryddsill. — Saltning af kött. — Saltlake till kött. — Insaltning af fläsk.
Användning af frusen potatis.
Tillagning af såpa i hemmet m. m.

Råd och regler för konservering:
Att förvara gräde längre tid.
Förvaring af rotsaker, lök, kål m. m.
Inläggning af kål, krusbär, spenat, ärtskidor, rabarber och frukt.
Torkning af grönsaker m. m.

Hemmets egen lifsmedelsproduktion:
Vinkar och råd huru hvarjehanda lifsmedel kunna frambringas utan större kostnader.

Bredvidstående utdrag må tjäna som en fingervisning på bokens rika innehåll. Säljes mot efterkräft direkt från förlaget så länge upplagan räcker. 2 ex. fraktfritt. Förskottsbetaling undanbedes.

Skrif genast! Den ringa kostnaden betalar sig snart

Obs! 2 ex. fraktfritt!

BESTÄLLNINGSSSEDEL.

Urklippes och insändes till

Nordiska Konstförlaget, Tingsryd.

Undertecknad önskar sig tillsändt mot efterkräft af Kr. 1:25 + porto och 10 öre till emballage ex af boken

»Hemmet och dyrtiden».

Namn:

Bostad:

Postadress:

(Skrif namn och adress tydligt.)

Nordiska Konstförlaget, - TINGSRYD.